

Відгук

офіційного опонента на дисертаційну роботу Коженкової Анастасії Миколаївни «Удосконалення підготовки спортсменок високого класу на основі моделювання змагальної діяльності у веслуванні академічному», яка подана до спеціалізованої вченої ради Д 26.829.01 Національного університету фізичного виховання і спорту України для захисту на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту зі спеціальності 24.00.01 – олімпійський і професійний спорт

Актуальність теми виконаної роботи та її зв'язок з науковими планами, темами. У сучасній системі олімпійського спорту процес підготовки спортсменів визначається низкою основних пріоритетних напрямів, один з яких пов'язаний з досягненням оптимальної структури змагальної діяльності та максимальної орієнтації на реалізацію індивідуальних задатків та здібностей спортсменів при визначенні раціональної структури змагальної діяльності при побудові багаторічної підготовки. В академічному веслуванні такі положення також мають суттєве значення для досягнення високих спортивних результатів на чемпіонатах світу і Олімпійських іграх. Найбільшою мірою індивідуальні задатки та здібності спортсменів можуть бути реалізовані у тому випадку, коли вони будуть пов'язані з точним кількісним визначенням структури підготовленості спортсменів та їх змагальною діяльністю у відповідності до їх спеціалізації.

У веслуванні академічному, також як і в інших видах спорту, фахівці вказують на суттєву інтенсифікацію тренувального процесу та змагальної діяльності, що відбивається на підвищенні фізичних навантажень на організм спортсмена і вимагає від нього граничної мобілізації функціональних резервів та психологічної стійкості в умовах тренувальної та змагальної діяльності. Також одним з пріоритетних напрямів підвищення ефективності процесу підготовки спортсменів у веслуванні академічному пов'язують з комплектуванням екіпажів човнів, від сумісних зусиль яких залежить спортивний результат. При комплектуванні екіпажів орієнтуються на можливості окремих спортсменів забезпечувати спортивний результат, на їх морфологічні, функціональні, техніко-тактичні характеристики, а також

узгодженість дій у екіпажі. Практична реалізація такого напрямку базується на використанні групових і, особливо, індивідуальних модельних характеристик підготовленості спортсменів та їх змагальної діяльності. Такі нормативні характеристики широко застосовують у різних видах спорту при плануванні тренувального процесу. Проте недостатня кількість досліджень щодо практичного використання модельних характеристик різних сторін підготовленості спортсменів високої кваліфікації у сполученні з особливостями проведення змагальної діяльності стримує пошук шляхів та підвищення результатів збірної команди України з академічного веслування.

Тому проведення досліджень, спрямованих на розробку модельних характеристик змагальної діяльності та підготовленості у класі човнів жіночої четвірки парної з академічного веслування і обумовило актуальність даної роботи. Її актуальність також значно зросла в силу того, що ці дослідження були проведені безпосереднім учасником проведення експерименту з визначенням модельних характеристик на основі особистого досвіду за участі в Олімпійських іграх 2012 року з академічного веслування і завоюванні золотої медалі у класі човнів жіночої четвірки парної.

Також актуальність обраної теми досліджень підтверджується виконанням даної дисертаційної роботи у відповідності до «Зведеного плану НДР у сфері фізичної культури і спорту на 2011-2015 рр.» Міністерства України у справах сім'ї, молоді і спорту за темою 2.12 «Формування системи багаторічного відбору та орієнтації спортсменів» (№ держ. реєстрації 0111U001725).

Мета дослідження – удосконалення тренувального процесу та підвищення результативності на змаганнях українського екіпажу жіночої четвірки парної шляхом розробки моделей змагальної діяльності у веслуванні академічному.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Наведені у дисертації наукові положення, висновки та рекомендації є достатньою мірою обґрунтованими, як за теоретичними так і за

практичними даними, і повністю відповідають меті та завданням роботи. Тривалість проведення досліджень підтверджує ступінь обґрунтованості отриманих результатів та кількість теоретичних досліджень, емпіричних спостережень. У роботі використовуються сучасні методології та інструментальні методи педагогічних (методи аналізу, анкетування, педагогічні спостереження, педагогічне тестування, метод моделювання, експертних оцінок) та медико-біологічних досліджень (антропометрія, спірометрія, газоаналіз, пульсометрія, ергометрія) спортсменок, які у повному ступені відповідають сучасним вимогам до їх проведення. На основі отриманих даних розраховувався комплекс показників, що характеризують аеробну та анаеробну продуктивність, економічність, рухливість, стійкість та ступінь реалізації потенціалу кардіореспіраторної системи організму спортсменок. Застосовувалось сучасне діагностичне обладнання: тредбан LE 200, спеціалізований ергометр «Concept II», газоаналізатор «Oxcon Pro», біохімічний аналізатор крові «LP 400 Dr. Lange», спорттестер «Sport Test Polar».

Отримані експериментальні дані були оброблені з використанням загальноприйнятих методів математичної статистики, які застосовуються при педагогічних та медико-біологічних дослідженнях.

Достовірність теоретичних та практичних результатів дисертації підтверджується використанням методів досліджень, які є сучасними та надійно апробованими у теорії та практиці спорту вищих досягнень. Достовірність поданого матеріалу також підтверджується ретельно зробленими викладками, наведеними у тексті роботи. Наведені наукові положення, висновки, сформульовані у дисертації стосовно розробки та застосування модельних характеристик у веслуванні академічному, є цілком обґрунтованими та об'єктивними. Це підтверджується аналітичними результатами та численними розрахунками. Достовірність наукових положень підтверджується також значним обсягом експериментальних даних наведених у дисертації. Висновки дисертації ґрунтуються на результатах досліджень, які

були одержані здобувачем особисто. Результати проведених досліджень пройшли апробацію на науково-практичних конференціях та були висвітлені у друкованих роботах та отримали позитивну оцінку при впровадженні в процес підготовки спортсменів високої кваліфікації, що підтверджується актами впровадження.

За результатами проведених досліджень спортсменок високої кваліфікації з веслування академічного були сформульовані нові положення щодо застосування розроблених модельних характеристик змагальної діяльності та підготовленості у практиці підготовки спортсменок в класі човнів четвірка парна. Визначені нормативні значення модельних характеристик проходження спортсменками змагальної дистанції 2000 м для входження їх у фінал та трійку призерів чемпіонату світу. Для ефективного формування екіпажів човнів у класі четвірка парна визначені вікові нормативи градації спортсменок, їх морфологічні особливості залежно від місця розташування у екіпажі, а також показники функціональної сумісності спортсменок.

Повнота викладення наукових положень, висновків та рекомендацій в опублікованих працях. Основні положення дисертації надруковані у 11 наукових працях в спеціалізованих виданнях, як в Україні так і за кордоном. 6 статей представлені у фахових виданнях за переліком ВАК України, 1 стаття у спеціалізованому зарубіжному виданні, 5 у журналах, що входять до наукометричної бази Index Copernicus. 4 статті опубліковані як роботи апробаційного характеру. Зміст автореферату є ідентичним до змісту дисертації і відповідним чином відображає її основні положення. За своїм обсягом та їх кількістю друковані роботи відповідають вимогам МОН України щодо публікації основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

Практична значущість отриманих результатів полягає у використанні в процесі тренувальної та змагальної діяльності спортсменок жіночого екіпажу у класі човнів четвірки парної розроблених моделей змагальної

діяльності, групових та індивідуальних моделей функціональної підготовленості, що дозволило оптимізувати процес підготовки з урахуванням індивідуальних особливостей спортсменок і особливостей проведення їх підготовки у складі екіпажу. Використання під час проведення підготовки спортсменок високої кваліфікації модельних характеристик дозволили застосувати новий підхід до орієнтації тренувального процесу, підібрати раціональні тренувальні навантаження у продовж усього процесу підготовки і на цій основі підвищити ефективність тренувальної та змагальної діяльності спортсменок у веслуванні академічному. За результатами проведених досліджень були розширені існуючі знання з теорії та практики управління підготовкою спортсменок. Практична значущість роботи підтверджується також тим, що результати досліджень були апробовані та впроваджені у практику підготовки спортсменок вищої кваліфікації – членів збірної команди України з веслування академічного, а також спортсменок державної школи вищої спортивної майстерності

Всі основні положення дисертаційної роботи лягли в основу удосконалення учбових дисциплін: «Загальна теорія підготовки спортсменів (3 курс) по кафедрі теорії та методики спортивної підготовки та резервних можливостей спортсменів»; «Теорія та методика викладання обраного виду спорту (4 курс)» по кафедрі водних видів спорту НУФВСУ.

Структура та обсяг дисертації. Рукопис роботи викладено на 199 сторінках машинописного тексту, який складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних літературних джерел та додатків.. Дисертація ілюстрована 39 рисунками та 18 таблицями. Список використаних наукових джерел містить 218 найменувань, серед яких 46 представлено іноземними мовами.

Зауваження щодо змісту та оформлення дисертаційної роботи.

Разом з тим, оцінюючи наукову працю дисертантки з позитивної сторони, слід при цьому зазначити про деякі зауваження виявлені у роботі та які, поміж тим, мають переважно дискусійний та рекомендований характер:

1. У роботі наведена термінологія, яка потребує корекції щодо існуючих положень за видами підготовленості спортсменів, і які існують у сучасній теорії та методиці спортивного тренування, відносно до функціональної підготовленості.

2. У роботі досліджуються спортсменки жіночого екіпажу четвірки парної з академічного веслування. Поміж тим, не вказуються індивідуальні прояви особливостей жіночого організму при проведенні досліджень.

3. При обстеженнях змагальної діяльності у веслуванні академічному можна було б виділити більше її структурних компонентів, які б вказували на додаткові тактичні особливості проходження спортсменками змагальної дистанції 2000 м.

4. У другому розділі роботи для кращого сприйняття матеріалу було б доцільно згрупувати показники за факторами, що відтворюють загальні фізіологічні властивості функціональних проявів організму при виконанні тестувальних навантажень.

5. При аналізі змагальної дистанції на дистанції 2000 м більш наглядними на наведених графіках виглядають не швидкість проходження окремих відрізків дистанції, а час їх подолання

6. Розроблені модельні характеристики проходження дистанції 2000 жіночою четвіркою парною, групові та індивідуальні модельні характеристики функціональної підготовленості та морфологічних показників спортсменок доцільно було б представити не тільки у графічному, але й у табличному вигляді.

7. При визначенні факторів, що впливають на ефективність змагальної діяльності спортсменок у веслуванні академічному, доцільно було б виключити ряд факторів, що відносяться до матеріально-технічних умов, матеріально-технічної бази, фінансування підготовки тощо.

8. У розділі 4 визначено, що «...спостерігається високий кореляційний зв'язок між швидкістю проходження та часом на відрізках дистанції...».

Швидкість є похідною від часу подолання відрізка дистанції, тому між ними існує тільки функціональний зв'язок.

Однак зазначені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку роботи і не знижують наукову і практичну значущість отриманих результатів.

Висновок

Дисертаційна робота А.М. Коженкової «Удосконалення підготовки спортсменок високого класу на основі моделювання змагальної діяльності у веслуванні академічному» є структурованою, цілісною та завершеною науково-дослідною роботою, а отримані в ній результати вирішують актуальні завдання підготовки спортсменок жіночого екіпажу у класі човнів четвірки парної з академічного веслування, відповідає пункту 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту за спеціальністю 24.00.01 – олімпійський і професійний спорт.

Офіційний опонент:
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
Державного науково-дослідного
інституту фізичної культури і спорту

А.І. Павлік

Відгук отримано 12.04.2017.
А.І. Павлік